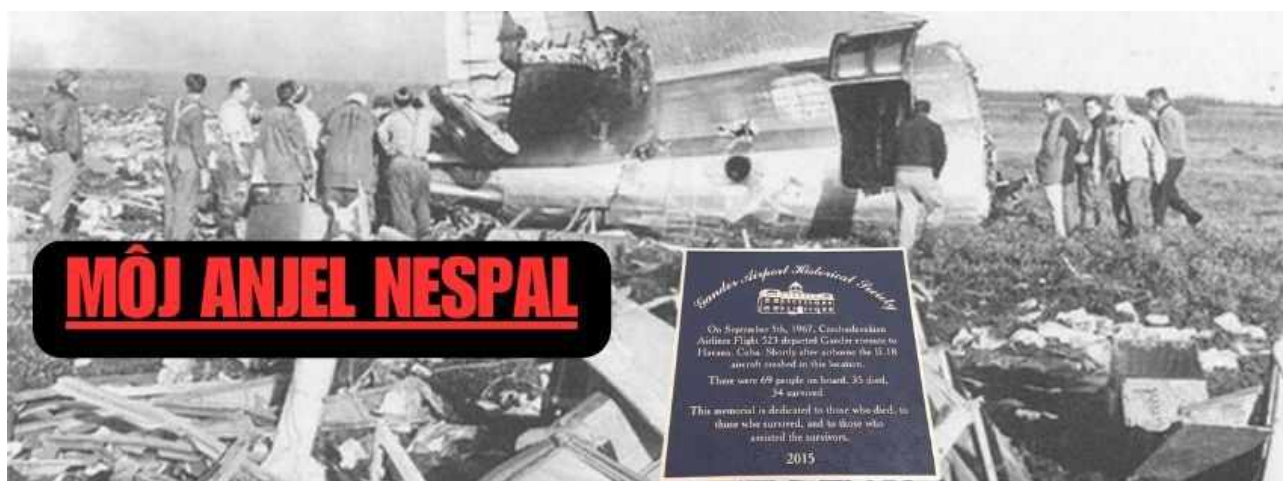
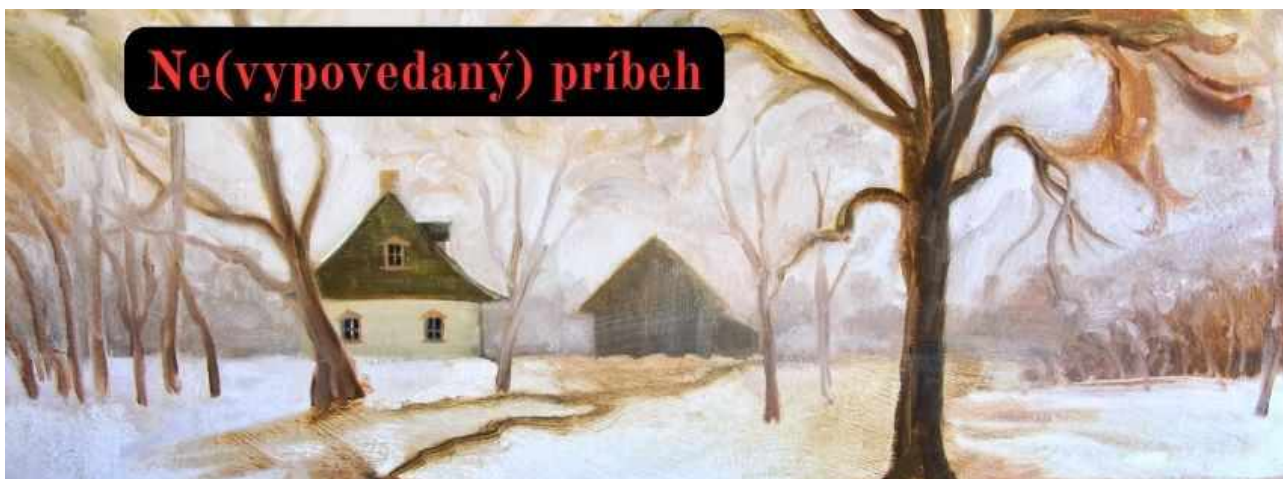

Stojím pred pomníkom, do ktorého sú vpísané najťažšie momenty môjho života. Od najťažšej skúšky môjho bytia uplynulo 48 rokov a ja sa strasiem zimou vždy, keď si na tú katastrofu spomeniem. Písal sa rok 1967 a ja som mala čerstvých osemnásť. Rodičia vnímali slová nášho milovaného Dubčeka a rozhodli sa, že vycestujú do zahraničia. Chceli pre mňa a môjho brata, lepší život. Nasadli sme do lietadla smerujúceho do Írska a odtiaľ sme mali letieť ďalej do Kanady. Otec tam mal svojho otca a aj jedného z bratov. Pomáhali nám so všetkým. Ten deň si pamätám akoby to bolo včera. Otec bol s mamou ešte zameniť posledné peniaze za kanadskú menu. Letieť sme mali od 16:49 z Prahy. 5. september roku 1967. Náš let sa však zdržal a vtom čase sme boli už vlastne bezdomovci. Predaný dom, auto a aj chata, ktorú mamina zdedila po starých rodičoch. Mali sme vybavené víza len na dovolenku, ale už sme vedeli, že tam ostaneme navždy. Pilot nám cez reproduktory oznámil, že majú drobnú závalu, ale zdržanie nebude dlhé. Tak aj bolo. Pre mňa to bol prvý let a mala som strach. Pozorne som počúvala letušku a všetko robila najlepšie ako som sama vedela. Zrazu naštartovali motory, a to bol veľký hluk. Postupne sme sa dostali až na dráhu. Akonáhle dali piloti výkon motorov na plný výkon, tak sme už nepočuli ani vlastné slovo. Za ani nie minútu sme vzlietli a ja som sa cítila ako na lodi. Do Írska sme mali priletieť okolo polnoci. Viem, že sa vymenila posádka. Dostali sme skvelé jedlo a čakali sme na odlet. Museli sme dotankovať a nabrali sme kurz Kanada. Cieľové letisko sa volalo GANDER, kúsok od Montrealu. Všetko dopadlo tak ako malo a práve keď sme stáli v hale na odbavenie, sme sa dozvedeli šialenú správu. Lietadlo, ktorým sme leteli a len pár minút predtým sme vystúpili ako jediní, pretože let pokračoval ďalej do Havany, HAVAROVAL! Zatriaslo celým mojim telom. Triasla som sa a plakala. Rovnako moji rodičia sa na seba len pozerali a akoby tomu nechceli ani uveriť. Bolo však zrejmé, že nie je čas na postávanie, ale vnímali sme hlavne to, že potrebovali nás, aby sme tlmočili a pomáhali. Preto sme ani na moment neváhali. Spolu s colníkmi a aj rodinou, ktorá nás čakala, policajtmí, požiarnikmi a množstvom domácich ľudí, sme sa ponáhľali, aby sme zachránili všetkých, ktorí prežili. Spravili sme všetko, čo sme mohli spraviť. Boli sme od krvi, ale vedeli sme, že sa zachránilo cez tridsať osôb. Tlmočili sme všetko, čo obeť hovorili, mnohokrát s nesmiernou bolesťou. O to ľahšie sa ošetrovalo záchranárom. Rozdelili sme sa a každý mal približne veľké územie katastrofy. Rovnako sme sa dohodli, že budeme sa snažiť každého upokojiť a dodávať im silu. Obetovali sme vlastné oblečenie a spoločne so všetkými sme sa rozhodli ísť rovno do nemocnice a venovať krv. Nechcem vraviť o tom, že náš Anjel strážny spravil všetko, aby nás zachránil, ale stále mám slzy v očiach, keď si spomeniem na jedného milého chlapca, ktorý bol plný života a na Kube mal absolvovať výmenný pobyt. Tomáš. Zomrel a spolu s ním ďalších tridsať štyri nevinných ľudí. Československá vláda sa dozvedela o hrdinstve, ktoré sme vykonali pre záchranu svojich krajanov a spolu s ostatnými čestnými ľuďmi sme dostali štátne vyznamenanie. Nestála som však oň. Ani moji rodičia a brat. Konali sme ako ľudia, ktorí vnímajú akútnu potrebu pomoci inému. Kanadská vláda nám udelila za tento čin azyl a ani Československo stým nemalo problém.

Ostali sme žiť s ľuďmi, ktorí pomáhali zachrániť našich spoluobčanov. Etablovali sme sa v novom systéme a snažili sme sa byť dobrými občanmi. Dnes mám 66 rokov a spolu s pár priateľmi sme na mieste tragédie spravili malý pomník. Z lásky a úcty ku týmto čestným ľuďom. Prežili sme nesmierne trápenie a hľadali sme odpoveď, čo sa reálne stalo. Stále sa vyšetrovalo a nastal problém. Pražská jar skončila v auguste roku 1968. Tým sa prestalo v podstate aj vyšetrovať. Von sa dala len správa, že možno preťaženie a možno problém s orientáciou alebo technický problém. Tým to bolo pre aj kanadskú vládu uzavreté. My sme však vedeli, že je niečo iné za celým nešťastím. Ved' lietadlo ani poriadne nevzlietlo a po vyše kilometri narazili do zeme a aj strhli lano od stĺpa. Skončili až pri železničnej trati. A mali sme zodpovednosť za všetkých, čo zomreli, ale i tých, čo utrpeli vážne zranenia, aby sme prišli ku pravde. Trvalo to dvadsať rokov. Až prišla zmena a komunizmus padol. Tlačili sme na otvorenie vyšetrovania a ja s bratom sme aktívne hovorili o možnom probléme, a to bolo výškové kormidlo. Už keď sme mali odlietať z Prahy, tak sa technici venovali výškovke. Vtedy sme to však neriešili. No po čase sme si našťudovali problémy pri poškodenom výškovom kormidle. Keďže sme vedeli o tom, že posádka nedokázala vzlietnuť a mali sme vedomosť o probléme, o ktorom zodpovedné osoby veľmi nechceli hovoriť, tak sme o to viac tlačili na otvorenie vyšetrovania. To sa nám podarilo v roku 1995 a poskytli sme výpovede, ktoré chýbali v oficiálnej správe. Našťastie trosky ešte boli v jednom prázdnom hangáry a vyšetrovatelia sa zamerali na výškovku. Skutočne sa prišlo ku odpovedi, ktorá bola nesmierne zásadná pre letecký priemysel. Uhol sklonu výškovky zabezpečuje jeden veľký šrób a na ňom je namotané silné lano. Ten však bol v tomto prípade tak zničený, že pri poslednom vzlete sa zasekol v uhle, ktorý nemohol stačiť na vzlet a lietadlo doslova narazilo do zeme rýchlosťou cez 350 kilometrov za hodinu. Šialené na tom je, že v okolí letiska neboli žiadne vysoké hory, ale len rovina. V roku 1998 sa pred kamery postavili vyšetrovatelia a varovali všetky letecké spoločnosti, aby skontrolovali šróby a častejšie ich mazali. Prišiel rok 2000 a nehoda letu 261 Alaska airlines ukázala to, čoho sme sa najviac báli. Letecké spoločnosti odignorovali odporúčania a naďalej šetrili na údržbe lietadiel. Dňa 31. januára roku 2000 padlo do Tichého oceána lietadlo a na vine bola zdvíhacia skrutka a na ňu namotané lanko. Bola úplne zničená. Až po tejto tragédii, kedy zomrelo 88 ľudí na palube, sa zmenilo mnoho k lepšiemu. My s bratom sme vytvorili združenie Let 523 v snahe postaviť pomník a pomôcť ľuďom, ktorí prežili a aj pozostalým, aby sa prišli vyrovnať na miesto tragédie s tou neskutočnou udalosťou, ktorá zmenila náš život. Trvalo to 15násť rokov, ale vyzbierali sme dostatok financií. V roku 2015 sme na mieste nehody spravili tabuľu a pozvali všetkých z letu 523. Odovzdali sme im malé odškodné a aj pamätné plakety. VERÍM, že náš celoživotný boj mal zmysel

Anna, sedadlo 13, vpravo.

Ne(vypovedaný) príbeh

Predo mnou žiari vianočný stromček, ale ja som akosi smutná. Už niekoľko rokov....

Počkat' rokov? Ved' ja som nosila slzy vo svojom srdci od nepamäti. Ved' na čo sa aj tešiť?

Zákusky napečené, darčeky nakúpené a vaječný likér sa práve skúša v mojich ústach.

Pritom mám krásnu rodinu, úžasné deti a aj vnúčatá. Rovnako manžel je mi celý život oporou, ale akonáhle nadíde vianočný čas, sa moja životná radosť stráca, ako ľudia v Londýnskych hmlách. Trápim sa tým, ale azda nastal ten správny moment konečne vypovedať mojim milovaným celú pravdu.

Za okenicami sa preháňa mráz a maľuje svoje nádherné maľby. Deti robia v kopách snehu anjelikov a my dospelí sa snažíme vyčarovať čo najkrajšiu atmosféru, akú máme v našich srdciach. Naša rodina má taký zvyk, že všetci prídu tri dni pred Vianocami, aby sme spoločne šli pre stromček, či upraceme a spoločne spomíname na tie krásne momenty, ktoré sa udiali ešte počas spoločného života. Dnes sú už všetky deti ďaleko za hranicami domova a vidíme sa azda dvakrát do roka. No a to sú presné dni, kedy by som mala byť úplne šťastná a namiesto toho ma vidia v smútku. Nemôžem im to povedať pri vianočnej večeri, ale spravím to dnes, ÁNO, dnes. Nazerám na vnukov a vnučky cez polootvorené dvere a vtom ku mne príde môj muž. Berie ma do objatia a šepká: „Je čas. Zvolal som naše deti do obývačky. Viem, že im chceš niečo povedať. Vlastne nám.“ Zostala som v šoku. Len som tak stála a nevedela som, čo mu na to povedať. Chytil ma za ruku a v poslednom momente pred obývačkou ma jemne postrčil za boky vpred a pošepkal: „Milujem Ťa.“

Cítim sa ako školáčka pred skúškou. Stojím pred vlastnou rodinou a váham. Hľadám v sebe to, čo som tak dávno stratila – odvahu.

Tolko pohľadov na mňa. Z detskej izby prišli aj vnúčence. Hlboko som si povzdychla.

„Viete. Pre mňa je to nesmierne ťažké Vám to povedať, i keď ste pre mňa všetkým. V mojej duši sú zatvorené komnaty, ktoré sa otvoria vždy v tieto momenty. Prečo? Viem, že sa od nepamäti snažíte ma spraviť šťastnou a dávate mi tak mnoho lásky a ste smutní, lebo som ku Vám nebola.... Nechcem povedať úprimná, skôr som Vám nepovedala to, čo ma straší najviac na svete. Je však ten správny čas vypovedať všetko, čo sa mi stalo veľmi dávno.“ Vnuci si posadali na kolená svojich rodičov, teda mojich detí a Jakub, ten najmladší si sadol na koleno svojho deda. Bože, ale ten život uteká.

„No Nadi. Sme tu a stojíme pri TEBE, nech sa udialo v Tvojom bytí čokoľvek.“ Dodával mi odvahy môj syn Peter.

„Moje trápenie začalo skôr ako som sa narodila. Moji vlastní rodičia už mali deti a ja som reálne ani nemala byť. Odkiaľ to viem? Matka mi to neustále vyčítala, že som jej zničila život a aj otcovi. Pritom som sa „len“ narodila. Neustále ma bila a nemala som žiadnu izbu. Spávala som od nepamäti v podkroví. Mala som tam malú žiarovku a len postel. Moja matka ma ani nepúšťala von. Mnoho rokov som tomu nechápala. Dnes už viem, že chránila najväčšie tajomstvo rodiny. Viete, že môj otec bol nesmierny alkoholik a niekoľkokrát bol vo väzení. Bitky boli na dennom poriadku.

Škola? Matka povedala, že na to pre mňa nemajú peniaze a nemal by ani nikto vedieť, že som sa vôbec narodila. Takto ubiehali dni, týždne, mesiace a roky. Súrodenci na mňa kašľali a ja som žila len v priestore menšom ako žijú psíkovia. Vždy keď sa otec opil, prišiel za mnou a zbil ma. Rovnako ma brali na pole a robila som tam od rána, do večera. V čase lúpania hrachu, som to robila len ja, vinič? Rovnako ja. Brat a sestra chodili do školy a matka na zábavu. No a otec pil, čo sa od neho zmesť. Mohla som mať asi 15násť, keď som sa rozhodla prvýkrát ujsť z domu. Vyčkala som na správny moment. Akurát boli všetci preč na nejakej návšteve a ja som sa už naučila otvárať zamknuté dvere so sponkou, ktorú som kedysi dávno našla na povale. Vedela som, že mám len jeden pokus. Rýchlo som si zbalila nejaké jedlo a odišla. Putovala som cez polia a lúky. Snažila som sa vyhýbať ľuďom a takto som prešla nesmierne ďaleko. Keďže som nemala žiadne povedomie o čase, priestore a ani o nejakom svete menom písmo, tak som mala v sebe vytvorený strach zo všetkého iného. Začala som byť viac neopatrná a uľahčovala som si útek tým, že som využívala čoraz širšie cesty. A to bolo chyba... Nevieť koľko času uplynulo, ale prichádzala tma. Zrazu sa oproti mne z lesa vynoril mladý chlapec zhruba v mojom veku a povedľa neho si vykračovala kravička. Obaja sme zastali. Ja som vedela zo tridsať slovíčok, a to bolo všetko. On si ma spočiatku len obzeral a bol prekvapený, že v tej časti lesa vôbec niekto je. Podišiel ku mne a spýtal sa ma, kto som. Najhoršie na tom je, že matka a otec mi nedali žiadne meno. Jednoducho ma volali hnusoba, vred a podobne. Zostala som ticho. Znova sa ma spýtal, kto som a odkiaľ prichádzam. Ani to som však nevedela. Na poslednú otázku som však odpoveď poznala. Keď sa ma spýtal, či som hladná. Prikývla som. Podal mi kúsok syra a chlieb. Viete kto to bol? Váš otec a dedo zároveň. Ani on však dodnes nevedel, čo som zažívala celých 15násť rokov. Vzal ma ku nim domov a ich priatelia boli bezdetný pár, ktorý túžil po deťoch. Tak si ma vzali ku sebe. Až po vyše roku sa zistilo, že ma porodila Anna s Jánom z Pravna a nenávideli ma preto, lebo moja matka si to dieťa spravila s iným mužom. Práve preto si na mne vybíjal všetku zlobu jej muž Ján. Preto ma nenávideli aj súrodenci. Ja som tomu však nechápala a nevedela som, prečo ony majú všetko a ja len modriny a slzy. Inak pamätáte si, keď ste boli ešte malé deti, že sme sa vybrali práve do Pravna a stretli sme sa tam s jedným starším pánom?“

Súhlasne prikývli.

„To je môj skutočný otec. Jeho meno je Tomáš Vrátny. Nemal ani len tušenie, že som jeho dcéra a s matkou sa vyspal tak, že ho opila. To boli také jej bežné praktiky. Rozplakal sa a objal ma. Ja som na to prišla úplnou náhodou. Mesiac predtým, ako sme sa s ním stretli, tak som natrafila v meste na môjho nevlastného brata Juraja. Ten my po rokoch všetko povedal. A ospravedlnil sa mi ako jediný z tej rodiny. Plakal on, i ja. Držali sme sa v objatí a vedeli sme, že to, čo spáchali, bolo šialenstvo. S novou rodinou som strávila nádherné momenty. Boli to dedko a babička, ktorých ste Vy poznali. Dostala som meno, pokrstili ma a zaplatili mi najlepších učiteľov. Po čase sa im narodil ešte syn a s ním sa milujeme ako súrodenci, dodnes. S Vaším tatom a dedom sme sa stretávali neustále a keď som mala 18násť, tesne predtým, ako mal ísť na vojnu, sme sa vzali. A bol to on, kto zistil, kedy som sa narodila. Jeho mamina poznala všetky pôrodné baby v okolí. A jedna z nich mu vyzradila to veľké tajomstvo. Narodila som sa na Štedrý večer. Práve preto som mala taký zlý pocit najmä na Vianoce. Tak už viete, čo ma ťažilo na duši toľké roky. Ani môj milovaný muž nevedel všetko, lebo som to nedokázala dať zo seba von. Nie preto, že by som mu neverila, ale bolo to tak hlboko vo vnútri, že som to radšej pred celým svetom uzavrela. Verím, že mi odpustíš môj milovaný Lukáš.“

Deti ako na povel vstali a oboch nás objali. Lukáš ma drží za ruku a cítim sa byť konečne pokojná a vyrovnaná. Milujem ich najviac na svete a aj preto som nechcela, aby sa trápili tým, čo som si prežila. Ani ony, ani môj Lukáš. S mojím skutočným otcom som v kontakte neustále. Je mu viac ako osemdesiat rokov. Lúbim ho. Ktosi klope na dvere. Jedno z vnúčeniec ich otvára. Do miestnosti vstupuje môj nevlastný a aj vlastný brat a koho to nevidím. Môjho tatu.

Kruh sa uzavrel. Vianoce dávajú znova zmysel a som šťastná....

Cítim sa ako v šialenej špirále, z ktorej nie je úniku. Kolotoč, ktorý nemá reálny zmysel. Pracovať preto, aby som platil účty, najedol sa, vyspal a neustále dokola. Prácu som si síce vybral sám, ale akosi ma prestáva naplňovať a vnútorne sa strácam v skepse, ktorá je ešte vyostrená rovnakým kolobehom aj doma. Veď poznáme to všetci. Už dlho v sebe hľadám záchrannú brzdu. Akúsi možnosť nájsť výhybku a zastaviť tu sebadeštrukciu. Kedy to vlastne začalo? Kedy to skončí? Ako inak existovať bez toho, aby som sa cítil ako prázdna fľaška na púšti? Všade naokolo sú len jedinci, ktorí sa hádajú pre politikov, vieru, národnosť. Dokonca aj s mojou ženou sa vadíme o tom, že ona chce materiálne zabezpečenie a neustále viac a viac peňazí a ja som akosi rezignoval voči tomu všetkému. Dnes je sobota a šéfovi som povedal nie. Rozhodol som sa spraviť si na moment voľno. Sedím v aute a vybral som sa nevedno kam. Míňam dediny a približujú sa kopce. Keď som bol mladší, chodil som len tak na turistiku a sledoval ranné zore, či západy slnka. Dnes je už všetko iné. Starosti prekryli radosť. Práve vychádza slnko a vnímam jeho silu. Dávam si slnečné okuliare a stúpam do kopca neďaleko mojej rodnej obce. Aj tu som nebol ani nepamätám. Fúha a na hrobe rodičov a starkých som nebol pekných pár rokov. Kilometre ubiehajú a vnímam čoraz viac ako mi uteká život a niet cesty späť. Alebo žeby predsa je nejaká šanca? Moja takmer dvojhodinová cesta niekam a v podstate nikam, je v cieľi. Stojím uprostred ničoho a okolo mňa len stromy a nebeské ticho. Život v meste je pre mňa peklom. Neustále zápchy, nervozita a plno stratených hodín každý deň len preto, lebo sa aj ja všade ponáhľam. Verím, že vibramy mi budú ešte dobré. Nemal som ich na nohách, ani nepamätám. Zafúkal jemný vánok a vybral som sa do lesa. Znova bez jasného cieľa. Stúpam do kopca a parkovisko sa už dávno stratilo. Cítim sa šťastnejší, pokojnejší a začína sa vo mne prebúdzajú zvedavosť. Nenazerám na to, kam vedie daný chodník, len kráčam. Povedľa mňa zurčí potok a pýtam sa sám seba, kde pramení. Vari na sto krokov odo mňa sa objavilo stádo divých svíň. Zmeravel som. Podľa poučiek má človek zostať stáť a nič nerobiť. No nie je mi všetko jedno. Našťastie som nestál po vetre, tak ma nezbadali a pokračovali vo svojej púti. Ani neviem ako a už som kráčal v kosodrevine. Odhadoval som nadmorskú výšku len podľa mojich znalostí zo školy, ale verím, že som sa veľmi nemýlil, keď som si v duchu povedal, že som asi v takých 1500 metroch nad morom. Pozerám na hodinky a je ešte len osem ráno. Celý deň mám pred sebou. Začínam vnímať silu slnka a jeho energie. Sadám si pod jeden osamotený strom a relaxujem. Práve kúsok do toho stromu vyviera ten potok a voda je tak úžasná. Zatváram oči a nechám sa viesť tým krásnym momentom, kedy nemusím nič, len byť. Zaspal som. Zobudil som sa odhadom až okolo obeda, ale vnútorne bolo vo mne niečo iné. Akoby som pochopil, že môj doterajší život nemá zmysel. Domov som sa neponáhľal. Cestou dole som stretol pár ľudí, ale nebolo to nič, čo by prírodu vyrušovalo. Keď som sa však dostavil na parkovisko, onemel som. Doslova akoby som stál niekde pre veľkoobchode a nebolo jedného voľného miesta na parkovanie. Narátal som 50siat automobilov a zväčša luxusnejšieho typu.

A až teraz, keď tu stojím a vidím tých ľudí, viem, že táto generácia smeruje do zániku. Deti s telefónmi a hrajú sa hry. Všade neporiadok a hlavne kúsok od parkoviska, na druhej strane kopca, stálo niekoľko hotelov a ich „ponuky.“ Bolo mi z toho na vracanie. Rýchlo som nasadol do auta a pustil som si svoju milovanú Bonnie Tyler. Začala hrať pieseň Islands. Nikdy som nešiel do hĺbky a zrazu som chápal slová piesne:

**Tam, kde sa vznášajú divé vtáky, je nová cesta, ktorú
sme našli práve dnes. JA som sa stratila v lese a ty
si mi ukázal cestu.**

Skutočne musím vykročiť do neznáma a budovať svoj lepší svet. Domov som prišiel na večeru. Nikto sa ma nespýtal nič. Manželka prišla z práce a deti sa hrali na počítači. V podstate si ani nevšimli, že som bol preč. Takto som začal odchádzať čoraz častejšie mimo túto zamrznutú realitu. Našiel som si miesto uprostred hôr a so zázračnou vodou. Akoby sa tam zastavil čas. Vyhovovalo mi to. Raz som si tam zobral skicár a začal som si len tak kresliť. Ako som bol tak zahĺbený do mojich prvých pokusov o nakreslenie prírody, sa ku mne priblížil jeden pán. Zľakol som sa, pretože som ho vôbec nepočul.

„Počujte pane! Všimam si Vás už dlhší čas, že sem chodievate. Som bača a z diaľky som si Vás všimol, keď ste tu pred pár týždňami zaspal. Dovtedy ste tu neboli, ale odvtedy mnohokrát. Viete, že tento pozemok od vrcholku kopca aj s kusom lesa a týmto nádherným stromom patrí našej rodine?“

Zostal som zaskočený a smutný. Pán si to všimol a hneď pokračoval.

„ Počkajte. Nemajte žiadnu obavu. Dodnes som tu nevidel nikoho, kto by sa tak úctivo a láskavo správal ku prírode. Kúsok od prameňa pred mnoho rokmi stál jeden dom. Postavili ho moji predkovia pred vari troma storočiami. Presne vtedy zasadili i tento krásny strom. Nikto nepredpokladal, že práve on sa v tomto nevlúdnom prostredí dostane vyššie ako je samotný vrchol kopca. Je to dub. Viete, čo ma trápi? Pozeráte sa do diaľky a vidíte, ako jeho súputníci miznú. Ľudia vyrubujú všetko a ničia i pramene. Potom prídu veterné smršte a všetci sa tvária prekvapene, že je všetko zničené. Tento strom je tu už cez tristo rokov a svojimi koreňmi spevňuje svah. Moji predkovia vedeli, čo treba spraviť a robiť. Ako použili niekoľko stromov na výstavbu obydlia, sýpky, maštale, stajne, kuríny. No ako sa s láskou starali o prírodu, tak samotná príroda im to vracala rovnakou mincou. I keď boli tvrdé a dlhé zimy, tak dreva bol dostatok, ale rúbali sa len menšie stromy, ktoré boli choré alebo také, ktoré zavadzali potoku, či inak. Čistili sa lesy a ľudia boli akosi spokojnejší. Nateraz sú ľudia v oblakoch inak. Stavajú výhľadovne z kovu a nevkusného dreva. Všade robia hluk a neporiadok. Kričia o ekológiu a vyberú sa sem ako? Veľké BMW, Tesla, ktorú tu nabíjajú a len ničia. Bez povolení si robia čo chcú. Stavajú svoje zvrátené veľké haciendy, lebo môžu a i ja som z toho taký znechutený. No, ale prečo som za Vami prišiel. Ak by ste mali záujem o spoločný projekt rozvoja tohto krásneho miesta a zabránili by sme ľuďom sme chodiť, tak Vám po čase tento priestor venujem. Čo Vy na to? A prepáčte. Zabudol som sa Vám predstaviť. Volám sa Jakub Havran.“

Stál som ako steblo v tráve a nechápal som. V dnešnom svete je to šialené, ale hovoril mi z duše. Pán Jakub má mojim odhadom cez šesťdesiat rokov, ale vyzerá, že má vnútornú energiu ako nikto.

„ Prepáčte pán Jakub. Dnes pri takej možnosti to vyzerá skôr na podvod, lebo nikto nič Vám zadarmo nedá a hlavne ako spomínate. Ľudia sú dnes monštrá. Rovnako som sa zhrozil, keď som sa prvýkrát ocitol v tejto nádhерnej časti Slovenska. Ja som Tomáš Chren. Pochádzam z Valašskej.“

„ Pozrite pán Tomáš. Vidíte to, čo je okolo Vás, však? Čo keby sme sa vrátili v čase a začali čistiť tento malý kúsok raja a znova sme postavili dom, ktorý bude symbolom čistoty a nezlomnosti?

Začneme sadiť stromy a z holých pláni sa stanú bezpečné miesta, kde sa bude skrývať zver pred pytlákmi. Vytvoríme také malé lepšie Slovensko.“

„ Súhlasím!“

Vzal som si dovolenku a ubytoval som sa na salaši deda Havrana. Vnímam, že sa všetko v mojom živote mení v to lepšie. Túžim sem vziať i ženu a deti, ale ešte na to nie je správny moment. Mesiac ubehol ako voda. Stihli sme vyčistiť prameň a aj čistinku uprostred ktorej stojí môj milovaný dub. Jedlo sme mali skromné, ale výživné. Kalkýš, ovsenú kašu, nejaké to mäso a zemiaky na pahrebe. Skvelú zakysanku a syry. Cítim sa slobodný ako nikdy. S pánom Havranom som sa zbližil a mnoho mi toho povedal a ešte viac ma naučil. Je vidieť, že aj on bol spokojný stým, čo sme spolu začali konať. Dokonca mi povedal, že nebolo koho ani z rodiny, kto by sa chcel v horách venovať pomoci prírode. Ten rok sme pripravili všetko pre nový les a dokonca naposledy som sa ocitol na tom krásnom mieste posledný novembrový deň. Vtedy začalo snežiť a my sme triedili žalude, bukvice a iné plody nachystané pre pestrý les. Domov som prišiel až neskoro večer, a to ma už čakala moja žena a nevyzerala veľmi spokojne.

„ Tomáš musíme sa vážne porozprávať!“ Janke horeli oči ako čertovi.

„ Včera Ti došla výplatná páska a na nej sviati, že nemáš ani deň dovolenky a my sme chceli ísť na Vianoce lyžovať do Álp! Kamarátka Petra Ťa už viackrát videla ísť cez Valašskú! Povedz mi otvorene! Podvádzaš ma?!“

Smejem sa a nedokážem stým prestať. Normálne jej chcem povedať, že áno mám milenkú, ale...

„ Janka to hádam nemyslíš vážne! Ty si si za pol roka nevšimla, že som šťastnejší a viac ma baví život a i Tebe sa chcem viac venovať, ale Ty si ako tvrdohlavá mulica. Niekedy v júny som sa len tak vybral do hôr. Našiel som si tam nádherné miesto vysoko nad hranicou lesa. Raz sa mnou prišiel jeden starší pán...“ Rozpovedal som jej všetko tak, ako bolo a je.

„ A teraz, keď sme všetko pripravili, tak si oddýchnem a na jar budeme sadiť. Je to až taký zločin proti TEBE a deťom? Vieš mnohokrát som Vás tam túžil vziať, ale vždy keď sa vrátim domov, vidím ako ste v jednom kolotoči ako sú stretávky s kamarátkami, či deti počítač alebo krúžky, ktoré sme im vybrali. “

„ Takže Ty si chodíš po horách a na mňa si zabudol? Pamätáš si ako sme sa spoznali?“

Akoby som mohol. Ty si sadila.... sadenice dubov.

Usmial som sa.

„ Takže oprášiš vibrámy a vezmeme aj deti?“

Prikývla.

Ako ubiehali dni, tak sme si chystali veci do hôr. Na Vianoce sme si nedali žiadne darčeky, aby sme našetrili na pomoc tomu raju. Ku rekultivácii tohto raja sme pritiahli aj deti. Prekvapili nás, keď hravo vymenili konzolu za hrable a pracovné rukavice. Takto sme pracovali niekoľko rokov. A spolu s pánom Havranom sme postavili i krásny dom. Nemáme elektriku, ani plyn, ale máme najkrajší prameň na svete a s dubom, ktorý nás chráni už mnoho rokov. A takto sme našli znova naše šťastie. Pán Havran zomrel a my sme na jeho počesť postavili pomník pod našim dubom.

Ďakujeme pán Jakub Havran.

Bolo to už dávno, čo som počul od jedného priateľa o veľmi zaujímavom príbehu. Treskúca zima a nám to vôbec nevadilo. Veď prečo by aj, keď sme ako partia sedeli okolo kozubu a popíjali sme kvalitné víno. Tesne pred Vianocami sme sa dali náhodne dokopy a vybrali sme sa do zrubu, ktorý patril jednému z našej partičky. Bolo to asi tretí deň po našom príchode. Prvé dni boli ideálne a robili sme si vychádzky na kopce, ktoré ešte neboli ani len zasnežené, čo bolo na toto ročné obdobie veľmi neobvyklé. Práve na tretí deň, skoro ráno, sa začala chumelica, akú sme nikdy nezažili. Slnko sa doslova stratilo a tma bola úplne dych berúca. Vtedy ešte neexistovali mobily a ani sme nemali v zrube rádio. Rútila sa na nás víchrica, ale my sme strach nemali. Drevo bolo už pri krbe a my sme boli v družnej debata.

„Priatelia! Niečo ma napadlo. Čo keby sme si spravili spisovateľský deň? Každý si pripraví jeden príbeh a večer si ich budeme čítať?“

Všetci sme súhlasili. Rozdali sme si papiere a ceruzky. Ja osobne som nikdy nenapísal ani list, nieto ešte nejaký príbeh. Vždy som na hodine slovenského jazyka doslova pretrpel 45 minút. Ale prispôbil som sa priateľom. Ani nevieme, ako ubehol celý deň. Dali sme si len pár prestávok, keď chlapi ešte vybehli odpratávať sneh pred dverami a vzali aj nejaké drevo. No a ženy pripravili obed a neskôr večeru. Vonku sa všetci čerti ženili a snehu pribúdalo tak, že sme boli sami prekvapení. Rovnako silný vietor neprispieval ku pokoji, a práve preto Karol znova zavelil k tomu, aby sme si začali čítať príbehy. Keďže mne to bolo jedno, tak som sa rozhodol pre pravidlo prvého a hlavne, aby som to odbil skôr, ako všetci zaspia. Názov mojich pár stránok snahy sa volal: Rytier Arnold.

Vyrozprával som im ťažký osud statočného rytiera, ktorý nehľadal princeznú, ani nepotreboval rozširovať vojnami kráľovstvo svojho pána. Bojoval len za to, aby jeho milá ozdravela a boli znova šťastní. V podstate to trvalo desať minút a bol som hotový. Čo som však nečakal, tak sme začali debatovať o tom, čo koho zaujalo a čo by malo byť lepšie napísané. Našťastie ľudí príbeh zaujal a i keď to bolo ako keby som čítal recept na kelovú polievku, tak som obstál. Keďže nás tam bolo osem, tak sme mali čo robiť, ale veď sme sa nikam neponáhľali. Ženy písali väčšinou poviedky plné citov a vášne a chlapi sa venovali témam dobrodružným, až fantastickým. Ako predposledný šiel na rad Karol so svojimi stránkami plných viet a poznání. Začal čítať príbeh o jednom mlyne, v ktorom sa stretávala mládež. Ten mlyn bol vari sto rokov opustený a pomaličky sa rozpadával. Bolo leto niekedy v roku 1937 a začala veľká búrka. Práve vtedy tam bolo najviac detí. Z malého potoka sa stala dravá rieka a mlyn začalo zatápať. Keďže bol mlyn ďaleko od usadlostí, tak nikto ani len netušil, k akej tragédii sa schyľovalo. Deti, bolo ich šesť, sa postupne štvrali vyššie a vyššie, až po strechu mlynu. Ten mal však už veľmi zlú statiku a hrozilo, že každú chvíľu sa zrúti. Deti kričali z celých pľúc a báli sa ako nikdy. Všade naokolo praskali trámy a do muriva burcovala voda. Najstaršieho chlapca napadlo, že by mali spraviť nejakú vlajku, aby to azda niekto uvidel. Dal si dole halenu a našiel latku, na ktorú tú halenu pripevnil. Vyšiel na strechu a upevnil ju na komín.

Viac nemohli robiť. Zázrakom sa presne tým smerom pozrelo niekoľko ľudí z obavy pred zaplavením ich polí, a keď zbadali halenu, ktorú veľmi dobré poznali, tak zburcovali celú obec, Mlyn mal však špecifické umiestnenie. Akoby ho obtekali dva malé potôčiky, keďže ten smerujúci ku mlynskému kolu, bol vyhlbený ľudskou rukou. Jeden človek mal však geniálny nápad. Vzal zo desať chlapov a začali robiť niekoľko kilometrov nad mlynom, niekoľko nových brázd, cez ktoré by odvedli tie návaly vody. Nikto nepremýšľal nad tým, či stratí úrodu. V tom momente bolo najzásadnejšie zachrániť deti. Trvalo im to zo dve hodiny, ale zvládli to. Na pokyn jedného z nich, sa s párom koní potiahol naposledy a potok sa rozlieval do nimi vytýčeného pola, ktoré by podľa nich mohlo stačiť na to, aby dostatočne opadla voda pri mlyne a následne by ich milované deti mohli zachrániť. Plán vyšiel na výbornú. Do hodiny sa znížila hladina vody o necelé dva metre a dvaja chlapi, ktorí boli uviazaní na silné laná, sa vydali cez stále nebezpečný potok. Vari dvadsať ľudí ich istilo a spolu s nimi aj niekoľko koní. Problémom boli vzpričené vstupné dvere, ktoré nešli vôbec otvoriť. Nechceli sa už zbytočne vracat', preto sa postavil jeden chlap na druhého a cez okno na prvom poschodí sa dostal do vnútra. Deti videl schúlené k sebe a zjavne boli podchladené. Najskôr však našiel páku, s ktorou doslova vyvalil dvere. Deti plakali a boli v šoku.

Báli sa aj, že ich rodičia vybijú, ale pre rodičov bol hlavný cieľ, aby prežili. Karol postupne podával deti ujovi Janovi a ani sa nenazdali, tak za moment stáli pri svojich rodičoch, Ako na povel, sa pretrhali mračná a osvietilo ich niekoľko lúčov. Domáci sa rozhodli mlyn opraviť a i človeku, ktorý obetoval svoje živobytie pre záchranu detí, sa zložili a každý svojim dielom jeho stratu nahradil. Tým sa skončil príbeh, ktorý nám vyrazil dych. Debata trvala do neskorej noci. Po týždni sme sa dostali von zo závalov snehu a mohli sme ísť každý domov. To sa písal rok 1985. Dnes mi je o pekných pár rokov viac. Rozhodol som sa žiť v súlade s prírodou a ako som tak šiel obhliadnuť jeden mlyn, tak som doslova stratil slová. Ten mlyn skutočne existoval a tá poviedka nebola výmysel, lež realita, ktorá sa udiala kedysi dávno. Viete, kto mi predával ten mlyn? Ten najstarší chlapec, ktorý našiel v sebe dosť odvahy, aby sa vyzliekol a v nesmiernej búrke upevnil svoju halenu na komín toho mlyna. Dnes už má cez deväťdesiat rokov a tú halenu my ukázal. Bola uschovaná na obecnom úrade vo vitríne. Nedalo mi to. I keď sa naša partia rokmi rozpadla, tak som musel Karola vyhľadať. No akoby nám osud nechcel dovoliť sa stretnúť. Nenašiel som ho v zoznamoch, nikde. Až asi po piatich rokoch sa objavil priamo v mlyne a usmial sa.

„Karol, čo tu robíš?“ Zostal som v nemom úžase.

„Prišiel som sa poďakovať pánovi Švecovi za záchranu môjho otca.“

„Počkaj ten chlapec, ktorý mi predal tento dom a zároveň zachránil svojim odvážnym konaním život detí, je aj záchranca Tvojho otca? Ako to?“

„Ak máš čas, dopoviem Ti celý príbeh..“ Povedal Karol.

Sadli sme si pod hrušku a ponúkol som ho domácou slivovicou.

„Pamätáš si na tú noc, kedy sme písali tie príbehy? Ja som tak trochu podvádzal. Sám som taký ten antislovenčinár, a aj preto som hneď po prevrate ušiel do Nemecka. Nemčina mi ide hravo, ale tá slovenčina. Veď vieš, aký som bol na škole, však? No a keď som navrhol písanie príbehov, tak som si na seba doslova uplietol bič. A keď som už nevedel ako ďalej, tak som si spomenul na tú príhodu, o ktorej mi vravel najskôr deda a následne aj otec. Môj tata sa veľmi tým nehrdil, pretože mal celý život pocit, že skoro zapríčinil veľkú tragédiu. On chcel ostať a dohrať sa nejakú hru. Keby počúvol kamaráta Šveca, tak by nemuseli čeliť smrti. No a ja z vďaky ku jeho najstaršiemu kamarátovi, som sa mu prišiel znova poďakovať a pomôcť mu s prácou. Keď som tu bol naposledy, bolo to azda 10 rokov dozadu a neviem, či ešte žije, veď vtedy mal už cez osemdesiat rokov.“

„Poteším Ťa. Pán Švec je najstarší občan obce a žije u svojej rodiny. Nájdeš ho ľahko. Každý deň sedí pri lipe nad dedinou a sleduje teraz už môj mlyn. No, ale keď chceš, tak mi môžeš pomôcť a inak máme v dedine takú tradíciu. Ten, kto kúpi mlyn, tak pomáha aj najchudobnejším v dedine. Práve dnes idem rozväzať múku a mlieko. Tak, čo ideme na to?“

Karol sa usmial a vyhrnul rukávy. Bol šťastný, že život je predsa len spravodlivý.

Asi pol hodinu si už opakujem tú istú skladbu slov, ale vždy sa musím pozrieť do papierov, lebo moja pamäť je ako ementál. Načo som sa ja dala prehovoriť na to hlúpe povýšenie? Načo my to je?! No pozriem sa na svoj účet a hneď to vidím inak. Vychovávať tri deti a psa, keď manžel ušiel za mladšou, to je šialenosť sama. Nikdy sa nestážujem a každý deň beriem ako výzvu. Dokonca som si zvykla aj na to, že po dobe pohodlia je tu čas úplnej skromnosti. Moje deti Anna, Michael a najmladší Jakub, sú dokonalé a položila by som za ne i život. No a súčasťou zverinca je jediný gentleman a blázon v jednom tele – labrador Maťo. Zvláštne meno pre psíka, však? Dala mu ho Anna tak spontánne, až sme ani neváhali, že mu ho napíšeme do pasu. Pred nedávnom oslávil desať rokov a je taký nádherný starý pán, ktorého milujeme úplne najviac na svete. Ak sa mám na koho hnevať, tak to je Peter. Chlap, ktorého som si vybrala do života, aby sme ho mali ľahší. Opak je však pravdou. Úprimne už dlho necítim ku nemu nič len elektricko - duševný odpor. O deti sa nestará a prácu nemá. Pred nedávnom som mu oznámila, že sa chcem dať rozviesť a viete ako to bral? Aj tak sa nič nezmení. Veď kam by šiel? Pracujem v špeciálnej škole pre postihnuté deti. Je to psychicky náročná škola, hlavne preto, že deti ku nám veľakrát prichádzajú smutné a plné hnevu. Všimam si to už niekoľko rokov, že práve tieto deti sú doma nepochopené. Je na nich vytváraný veľký tlak a akoby rodičia nevideli a nechceli vnímať tie drobné hendikepy, ktoré ich deti majú. Všetci túžime po zdraví a najmä u detičiek, ale niekedy to proste nie je možné. Práve preto som sa dala na štúdium, ktoré má viac prepojí s rodičmi a deťmi. Chcela by som ísť do neznáma menom spájanie mostov. Som však na to sama. Úplne sama. Muž kašle na deti a mám ho plné zuby. Jediná jeho starosť je, aby vyzeral pekne vo fitness štúdiu a jeho prípravky stoja stovky euro mesačne. Čo donesie domov? Nič. Mala som ho opustiť už dávno, ale ako správna žena, ktorá má tvrdú hlavu, som si to nechcela pripustiť, že sa Peter nikdy ku lepšiemu nezmení. Kráčam si alejou krásnych vrb a neustále premýšľam nad skúškou, ktorá ma čaká, ale zároveň si uvedomujem, že v mojom živote sa chystá oveľa väčšia – rozvod. Pozerám na hodinky a mám ešte vyše hodiny. Práve som prišla do miestnej kaviarne a sadla som si na jednu šálku kvalitnej kávy. Hľadím von a som akási plná smútku. Vnútorň hlas my však šepká, že sa mám sústrediť na to, čo práve príde. Dávam si na seba vetrovku a vyrážam vpred. Neprešlo ani desať minút a už sedím pred skúšajúcou komisiou. Vravím si: „Bude ako má byť.“ Dostávam otázku, akú som ani len nečakala. Skúšajúci sa ma pýta, ako zvládam vlastnú domácnosť a hlavne manžela a deti. Nechápem. Stojím pred nimi ako kedysi pred prvou odpoveďou od pani učiteľky na základnej škole. Snažím sa pochopiť, čo sa ma to v skutočnosti spýtal a rozkladám na drobné dôvody tej otázky.

„Stojíš tu ako v prvom ročníku na škole a asi desať minút z Teba učiteľka Burclová nedostala ani slovo. Však si ma už nepamätáš?“ Pomaličky som zdvihla zrak a v mojich vyskratovaných obvodoch sa rozsvietila miestnosť menom: Prvá láska!

Roztriasla som sa. Bol to on. Tadeáš. Môj Tadeáš. Znova ma však predbehol.

„Ospravedlňujem sa tu prítomným, ale nemohol som si nechať ujsť ten moment, keď Ťa znova uvidím a dokonca na pôde, ktorá je mi blízka. Vážení priatelia zo skúšajúcej poroty. Martina bola moja prvá láska a prešla si nesmiernym peklom. Chodili sme spolu od základnej školy a až po posledný rok na gymnáziu. Potom však odišla mimo rodné mesto a i ja som sa vybral na dráhu pomoci iným a štúdiu psychológie. Samozrejme sem tam som dostal nejaké informácie od priateľov a i Martininej rodiny, že ako sa jej vedie. Začal som byť stále viac a viac znepokojený, keďže viem, ako si ostala tehotná a obe rodiny na Teba tlačili, aby si si vzala známosť, ktorú si mala. Tuším Peter. Doštudovala si, ale to si mala už dve deti. Ja som sa tiež oženil a mám dvoch chlapcov. Moja milovaná žena však pred piatimi rokmi odišla za iným a ostal som na deti sám. Mal som už prax a učil som aj tu na škole. Život sa mi obrátil o 180 stupňov. Zhodou náhod som šiel pred pár týždňami do fitness štúdia a zbadal som Tvojho muža. Rozčuľoval sa tam nad tým, že ho chceš opustiť. Utešovala ho jedna slečna. Tmavovlasá tridsiatnička, ktorá mala tiež prsteň na ruke. Bolo zrejme, že spolu medzi sebou niečo majú.“

Zastavila som ho.

„Tadeáš odkiaľ si vedel, že je to môj muž?“

„Odkiaľ asi! Ty si fakt zabudla, že si si ma pridala na facebook a máš tam aj svojho muža? Mne to docvaklo až v momente, keď povedal meno Martina. Vtedy mi to akosi všetko zacvaklo do jedného obrazca. Vedel som, že Tvoj muž cvičí a nerobí nič iné. No a TY učíš na špeciálnej škole pre deti postihnuté Downovým syndrómom.“

„Tadeáš už keď si bol pubertiak, si mal skvelé pozorovacie schopnosti a nesmiernu dávku empatie. Prepáč.“

„Znova sa teda pýtam na to, že ako zvládam deti, domácnosť, jeho a k tomu deti iných ľudí?“

„Poviem Vám to otvorene. Ťažko. Nejde o to, že po psychickej stránke by som to nedávala, ale tam je pravda iná. Financie. Teraz, keď si mi povedal, čo je za nerobením môjho muža, je to jasnejšie. Na štúdium psychológie som sa dala preto, lebo zaručuje vyššiu pozíciu v rámci školy a tým by som ako pomohla mojim deťom, tak i sebe a deťom, o ktoré sa starám v rámci výučby. Na jednej strane túžim mojim deťom zabezpečiť čo najlepší život, ale na tej druhej vnímam, aké nedostatky mám aj pri práci s tými úžasnými deťmi u nás. Snažím sa hľadať nitky aj medzi rodičmi a samotnými deťmi, keďže mnoho rodičov ani len nechápe, čo znamená mať doma nie postihnuté, ale iné dieťa. A téma manžel? Asi by bolo dobré to povedať tak ako to je. Nebolo dňa, kedy som to rozhodnutie ľutovala. Vzala som si ho len preto, že som s ním ostala tehotná a jednoducho som počúvala hlas rodiny a nie ten môj vnútorný. Po čase som sa dozvedela, že ma opil a zneužil. Bola som mladá a hlúpa. Celé roky som sa snažila vytesniť, že som mal skvelý vzťah a doslova som Ťa zradila. Ono mohli sme ísť spolu a študovať. Ja som znova počúvala hlas kamarátky, ktorá ma práve zoznámila s Petrom. Moja životná chyba.“

Porota sa nemala o čom radiť, a preto si Tadeáš znova zobral slovo.

„My tu dnes nie sme preto, aby sme skúšali z termínov, poučiek, pravidiel. V podstate Ty si svoju skúšku už dávno zvládla a toto je len pro forma. Oficiálne Ti oznamujeme, že si ju zvládla a ako bonus Ti ja ponúkam možnosť robiť v mojej ordinácii ako detská psychologička.“

Znova som nemala slov. Vy hrkli mi slzy do očí. A Tadeáš zareagoval tak, ako som ho poznala roky.

„Keby som Ťa nepoznal, tak by som povedal, že to na nás hráš?“ Usmial sa.

Vedela som, že sa niečo v mojom živote rapídne zmenilo. Doma som nepovedala nič, len som objala deti a povedala, ako ich ľúbim. Potrebovala som sa vnútorne znova dostať do roviny, kedy budem triezvo uvažovať. Cez veľkú prestávku som si spravila jednoduchý test. Na jednej strane som si dala pozitíva a na ďalšej negatíva. Výsledok ma prekvapil, i keď som to očakávala. Zavolala som si riaditeľku a oznámila jej, že do letných prázdnin to ešte potiahnem, ale mám lepšiu možnosť v živote. Akonáhle som sa vrátila domov. Počkala som si na Petra a konfrontovala ho s jeho objavom. Samozrejme ako vždy. Popieral a hral sa na nevedomého. Lenže na to, že ho videl môj dávny priateľ v objatí s tou dámou, tak odpovedal len to, že no a čo?

„Zbal' sa a vypadni!“ Do pol roka sme boli rozvedení. Môj život ma začínal znova baviť. Po pol roku som sa ozvala Tadeášovi.

„Pán skúšajúci prajem Vám pekný deň. Máte ešte záujem zamestnať šikovnú babu, ktorá by pomáhala deťom?“

A tak som o necelý týždeň preberala kľúče od ordinácie. S Tadeášom sme po pätnástich rokoch našli svoj rytmus a pochopili sme, že k sebe jednoducho patríme. Čo však bolo najkrajšie, tak ani nie po pol roku od nástupu do novej práce, sme mali spoločné Vianoce a aj deti si hneď padli do oka a my sme už len tak sedeli pri stromčeku a usmievali sa. Dnes nám je cez šesťdesiat a pomýšľame a pomáhame deťom najviac ako sa dá. Ďakujem tam hore za to, že mi pomohli nájsť skutočné šťastie a moje srdce je už cez tridsať rokov šťastné.

Poznáte ten pocit, keď vnímate, že je niečo v neporiadku a potrebujete úplný reset? Vnútny hlas Vás tlačí do zmeny, ale Vy sami si ju nedokážete ani len predstaviť. Ste v kolotoči a jednoducho sa z toho nedá ísť von. Chystal som sa na pracovnú cestu. Mal som pripraviť stavbu hotelového komplexu na Guame. Najskôr ma však čakal let smer Tokio a stretnutie s investormi. Žil som si na vysokej nohe a úprimne nezáležalo mi na financiách. Už moji rodičia mali veľké bohatstvo a veľmi som sa nemusel prebíjať v živote. Rodinu som ešte nemal, len priateľku, ktorá milovala viac luxus ako moju prítomnosť, ale akosi som si zvykol. Ved' ani ja som nebol iný. Jane ku mne po duševnej stránke pasovala ako zadok na šerbel. Odlietal som zo San Francisca a let mal trvať niekoľko hodín. Keďže som letel ako vždy Business triedou, tak bolo o mňa kráľovsky postarané. Mal som na výber. Buď privátne lietadlo alebo poletím s United Airways, u ktorých máme letenky skoro zadarmo. Vyhovovalo mi to. Po stretnutiach som plánoval zostať na Tahiti. Samozrejme by som zavolať šéfovi, že si beriem pár dní dovolenky. Akosi som sa zamiloval do toho prostredia. Ľudia sa nikam neponáhľajú a najväčší zisk je pre nich zdravie celej rodiny. Let do Tokia prebiehal úplne v pokoji. Stretnutie sa odohralo priamo v hotely, kde som bol ubytovaný – Cerulean Tower Tokyo. Investori tlačili na skúpenie čo najväčšej oblasti a následne výstavbu kasína a niekoľkých hotelov. Išlo o biznis vyššej spoločnosti, a preto aj provízie sa hýbali v rovine desiatkach miliónov dolárov. Let z Tokia smer Guam mal trvať niečo cez tri a pol hodiny. Počasie však nevyzeralo ideálne. Keďže som však letel aj nad hurikánom, tak som sa neznepokojoval. Nasadol som do lietadla a rolovali sme po dráhe. Narážal do nás veľmi silný vietor a počas stúpania sme zažili veľa ťažkých turbulencií. Vystúpali sme nad búrku a situácia sa relatívne upokojila. Ďalšie dve hodiny som si hovel v kresle a popíjal šampus. Búrka však silnela a práve nad cieľovou destináciou sa rozpútal hurikán. V duchu som si zakliak, keď sa ozval pilot s informáciou, že smerujeme na náhradné letisko. Lenže to nie je ako v USA, že 300 kilometrov je maximum. Nový cieľ sa volá Koror v súostroví Palau. Ďalšie dve hodiny letu. V momente, keď sme tam prilietali, tak sa i tam rozprúdil hurikán. Pokračovali sme na ďalšie náhradné letisko Port Moresby. Tu už začalo aj mne dochádzať, že máme vážny problém. Rovnako mám pilotnú licenciu a som si vedomý, že objem nádrží sa rýchlo mienal a zrejme je to náš posledný pokus o bezpečné pristátie. Lenže znova nevyšiel. Pilot nám oznámil, že budeme letieť koľko sa len bude dať do pokojnejšej zóny. Paliva sme mali ešte na dve hodiny letu. Bola to však lož. Ani nie po pol hodine letu odišiel prvý motor a za pár minút ďalší. Z výšky zhruba 11 kilometrov sme mohli plachtiť tak 30 až 40 minút. Netušil som, či letíme nad otvorený oceán alebo letíme popri pobreží. Znova začali šialené turbulencie a tie nás tlačili bližšie ku hladine oceánu. Za necelých desať minút som vnímal, že sa situácia upokojuje a začali sa trhať i mraky. Pod nami bola nádherná hladina oceánu. Čím viac sa približovala hladina, tým viac som si uvedomoval, že môj život nemal zmysel. Všetko, čo som žil, bola bublina, ktorá nespravila šťastného nielen mňa, ale hlavne ľudí naokolo. Zavrel som oči a chytil som za ruku jednu pani, ktorá sedela vedľa mňa a plakala. Stal sa však zázrak. Uprostred ničoty sa zjavil ostrov a uprostred

ostrova vysekaná dráha pre malé lietadlá. Piloti nemali na výber. Dráha mala však len 600 metrov, a to pre veľký boeing nemohlo stačiť. Nehoda bola nevyhnutná, ale mali sme aspoň väčšie šance prežiť a navyše nemali sme už palivo, tak neexistovala šanca, že lietadlo vzbĺkne ako zápalka. Na moment, kedy sme doslova padli z neba nezabudnem do konca života. Lietadlo nemalo palivo, tak nemalo ani ako brzdiť. Zastavili sme sa na protiľahlej pláži. Lietadlo sa rozpadlo na mnoho kúskov a skutočné peklo len začalo. Nárek, nesmierny nárek, ktorý si budem pamätať do konca bytia. Ako zázrakom som mal len pár škrabancov, ale okolo mňa bola smrť a bolesť. Netušil som, čo robiť. Z letargie ma prebral pilot a vyzval ma, aby som skúsil pomôcť ľuďom. Priznám sa Vám, že som bol za idiota. Nedokážem nič iné, len rozprávať a podpisovať zmluvy. Pilot Johnny však vedel presne, čo má kto robiť. Sám pomáhal a obväzoval, tíšil pasažierov. Mňa využili na to, aby som vyťahoval z lietadla živých, ale i mŕtvych. Nie je mi dobre. Sadám si na kameň. Nevládzem. Nie je to fyzické vyčerpanie, ale duševné ticho. Nedokážem sa nadýchnuť a bojím sa, že budem počuť tie hlasy, neustále. Práve teraz sa ukazuje, kto je silná bytosť. Tá pani, ktorá sa bála smrti, ma vzala do objatia a buchla po zadku so slovami: „Podme im pomôcť.“

Začal som využívať dar slova a upokojoval som ťažko ranených. Dodával som im odvalu a tým aj sebe. Začali sme pracovať ako dobre namazaný stroj. John sa ma pýta, koľko som narátal mŕtvych. Ja som to úprimne nerobil, ale podvedomie áno. Chcel som to vytesniť, no nedalo sa. Hneď som mu povedal: „Pätnásť.“ Pre zmenu si on sadol na ten kameň a rozplakal sa. Položil som svoju ruku na jeho rameno a povedal som mu: „Pane. Sám som amatérsky pilot, a to, čo ste dokázali, je zázrak. Zachránili ste cez dvesto pasažierov a pristáli ste na najviac nemožnom mieste na svete. No sme tu a môžeme pomáhať všetkým, ktorí našu pomoc potrebujú. Pre mňa ste hrdina.“ Nechal som ho sedieť na kameni a pomáham ďalej. Nikto si ani len nedokáže predstaviť, ako unavený a zlomený musí byť. Netušili sme, že sme pristáli na obývanom ostrove. Domorodci sa ku nám hrnuli a pomáhali. Ich angličtina bola výborná a čoskoro som pochopil prečo. V momente, keď sa úplne rozvidnelo, sa varí dvesto metrov od nás nachádzala malá dedinka so školou a letiskom, na ktorom by som nepristával ani s mojou Cesnou. Podstatné bolo zabezpečiť, aby okolitý svet o tomto nešťastí vedel, a to sa podarilo vďaka vysielateľke, ktorá sa nachádzala na letisku. Naš pilot ešte zahlásil posledné miesto dopadu pred pristátím. Okolo obeda už bol ostrov plný vrtuľníkov a záchranárov. Mňa ošetrili ešte v škole na ostrove, ale nechcel som odísť. Akosi som chcel fyzicky pomôcť dať znova ostrovček do poriadku. Rozhodol som sa poslať list, kde oznamujem môjmu šéfovi, že končím. Rovnako som poslal ďalšie môjmu správcovi majetku, nech všetko predá a ja ostávam na dlhší čas na tomto krásnom mieste. Domáci mi povedali, že som na Kitava. Spolu so mnou ostala i žena, ktorá mi dodala odvahy – Rachel. Jej cieľ cesty bol rovnako Guam, ale presne opačný prípad ako ja. Ona pomáha deťom a chudobným ľuďom. Nemá nikoho a pomaličky sa spoznávame. Čo ma zaujalo, bolo stravovanie Kitavčanov. Jedli hlavne ryby, sladké zemiaky, jam, taro a kokos. Žiadny čaj, alkohol, ani hamburgery. No začali sme sa tomuto štýlu prispôbovať. Pomohli nám postaviť jednoduchý dom a Rachel je veľmi zručná. Zahanbuje ma skoro každý deň. Vyšetrovatelia už rovnako odišli a obaja sme podali výpovede. Piloti spravili maximum pre našu záchranu. Trosky lietadla momentálne nakladajú na loď a rozhodli sme sa postaviť kaplnku s menami obetí. Nechceme zasahovať do životov nových priateľov. Sami sa musíme naučiť s nimi žiť. Je to iný príbeh, ale i napriek tomu, že sa každé ráno budím s číslovkou 15násť, i tak sa cítim šťastný. To šťastie mi prináša i Rachel. Rozhodli sme sa cestovať po šírom Pacifiku a pomáhať chudobným. I napriek nešťastiu, sme sa verejne postavili za pilota a celú posádku. Zachránili 236 ľudí. Niekedy osud tak chce, aby niekto z tohto sveta odišiel a je to nesmierna bolesť pre najbližších. No nech rozmýšľam akokoľvek, viac sa spraviť skutočne nedalo. Pozvali sme všetkých pozostalých z nášho letu 587 a otvorili sme pavilón 15, kde každá izba má meno jedného zosnulého pasažiera. Cieľ je jasný. V prípade akéhokoľvek nešťastia, musia byť všetky ostrovy vybavené kvalitnou zdravotnou starostlivosťou. Peniaze pre mňa už neznamenajú nič, ale rodina s Rachel mi je všetkým.

Po mnoho rokoch som sa ocitla v dome mojich starých rodičov. Zomreli už veľmi dávno. Keďže som ich nesmierne milovala a vychovávali ma vlastne ony po skone mojich rodičov pri autonehode, tak som akosi nedokázala nájsť silu sem prísť a dať všetko do poriadku. Veď je to už sedem rokov a spomienky sú tak živé. Milujem ich, i keď sú už tam na pravde Božej. Rodičov som v podstate ani nepoznala. Mohla som mať štyri roky, keď sa to stalo. Rozprávala mi o tom babinka, keď som bola už niečo staršia a zapalovali sme sviečku na ich hrobe v Tekovciach. Bolo skoré ráno a rodičia šli do roboty. Babinka sa mala o mňa postarať. Nastúpili na linkový autobus do najbližšieho mesta, kde pracovali. Všade boli haldy snehu a treskúca zima. Ešte nebolo ani šesť ráno a už vychádzali z obce. Zdanlivo sa nemalo čo stať, keďže vodič bol nesmierne skúsený, autobus v poriadku a do mesta to bolo ani nie desať kilometrov po rovine. Osud to však chcel inak. V jemnej zákrute sa objavila V3S – ka a bolo vidieť, že vodič vyšiel do dráhy autobusu. Zrážka bola nevyhnutná. Vodič autobusu sa vyhol až na maximum, ale nepomohlo to. V3S narazila zhruba do stredu autobusu a ten odhodila do poľa. Fyzika bola neúprosná a autobus sa niekoľkokrát otočil cez strechu a na streche nakoniec aj zostal. Zomrelo desať ľudí a aj obaja moji rodičia. Navyše mamička šla aj na vyšetrenie do nemocnice, lebo bola tehotná. O to bola tragédia väčšia. Šofér V3S bol opitý a dostal niekoľko ročné väzenie. No mojich rodičov mi už nikto nevráti. Život išiel ďalej a ja som sa vydala, porodila som dve krásne deti. Janka a Petru, Môj muž nie je žiadne terno, ale nepije, nefajčí a robí pre nás všetko, čo je potrebné. Jeho rodičia postavili dom v susednej obci a tam sme istý čas po svadbe prebývali, no muž dostal možnosť robiť vedúceho v inštale a priradili mu aj veľký byt na novom sídlisku. Zrazu som mala tridsať a najskôr odišiel do nebička môj dedko a o necelý rok i babinka. Dala som ich pochovať hneď vedľa mojich rodičov, teda vedľa ich syna a dcéry, ako moju maminku celý život volala moja babinka.

Sedím uprostred obývačky a preberám sa všetkou tou hromadou listov, kníh. Triedim ich a vyberám také, ktoré sa ešte dokážu zachrániť. Teraz začínam ľutovať, že som sem nechodila častejšie. Vytiahla som jednu zásuvku a z nej vypadol štvorlístok, ktorý bol zrejme vložený do jedného z listov. Zvedavosť vyhrala. Otvárala som obálku za obálkou a zrazu mi do očí padla jedna nezvyčajná s adresátom nemocnice, v ktorej zomreli moja maminka a ocino. V liste, ktorý bol adresovaný mojím starkým však stálo, že sa podarilo zachrániť aspoň dieťa a matka pri pôrode podľahla svojim zraneniam.

Prečo mi o tom obaja nepovedali? Čo je za tým?

Celý život som sa cítila sama, i keď milovaná a teraz je možno niekde tam vo svete môj BRAT!

Skúšala som hľadať ďalej a našla som ďalšiu indíciu. Bol daný k adopcií. V poslednej zásuvke bol malý zápisník. Vyzeral veľmi staro. Listujem v ňom a objavujem talent, ktorý mala moja starká Anna. Nádherné básne. No veľmi smutné. Akoby ju niečo trápilo. Netuším odkedy začala tvoriť, ale tuším, že to bolo po tom veľkom nešťastí. Jedna báseň však bola ako blesk z jasného neba:

Ostalo ticho.
Hĺbka straty sa vypovedať nedá.
Telefonát, po ktorom sa všetko zmenilo.
Rozhodnúť sa, či môj muž alebo dieťa?

Prišla som o sny, v krídlach anjela už nedýcha vášň.
Syn zahynul, milovaná dcéra je v poslednom ťažení.
Anička porad', ako aspoň ju s dieťaťom zachrániť?
Slzy skrývam, potrebujú ma obaja.
Môj ťažko chorý muž a vnučka Mária.

V telefóne súhra slov. Dcéra zomrela, ale stihla nový život dať.
Či dá sa z tejto tragédie vyhrabať?
Viem o rodine, ktorá po dieťati túži.
Im nech dopraje Boh, nech je šťastný vnúčik.

Bože, ale som bola slepá! Celý čas som nevnímala, ako dedko bojoval o život a starká za nás všetkých! Nedokázala som jej vnútorne odpustiť, že predala dom mojich rodičov a nechápala som to. Plačem.

Ležím na húpačke a v ruke držím zápisník s listami. Prepáč mi moja milovaná starká ANNA. Všade naokolo je ticho. Práve teraz som si začala všetko uvedomovať. Doslova som mala klapky na očiach a na srdci. Prepáčte mi. Vedela som však, čo spraviť. Moje prvé kroky smerovali na matriku a aj do nemocnice. No najskôr treba zapáliť sviečky rodičom a starkým. Cestou na cintorín som úpenlivo rozmýšľala nad rýmom: Viem o rodine, ktorá po dieťati túži. V matematike som nikdy nebola dobrá, ale ľahko som si zrátala, že teraz mám tesne po štyridsiatke, tak môj brat má zrejme 35 alebo 36 rokov. Znova som sa pozrela na pomník a videla som dátum úmrtia mojich rodičov. Ten deň sa narodil i môj jediný brat, o ktorom neviem vôbec nič.

O tom, čo som zistila v Tekovciach, som nikomu doma nepovedala. Nechcela som ich zaťažovať. Vzala som si pár dní dovolenky, aby som mohla pátrať. Na matrike mi povedali, že sa skutočne narodil chlapec a jeho meno je Jakub. Matka zomrela a bola to moja mamina. Následne som šla na mnoho miest, ktoré mi však odmietli dať akúkoľvek odpoveď. Začala som byť zúfalá. Videli to moje deti a aj môj muž. Jeden večer sme si dali bojovú poradu a premýšľali sme, o akého Jakuba môže ísť, veď starká píše, že vie o rodine. Jeden víkend sme sa začali pýtať jej kamarátok, ktoré ešte žili a aj sestry a brata. Rovnako sme oslovili rodinu môjho starkého. Správa o tom, čo konáme a koho hľadáme, sa rozbehla do sveta. Lenže pozitívny výsledok sa nedostavil. Prešli celé týždne a mňa pohltila práca, povinnosti. Samozrejme v hlave a srdci stále vystáva tá otázka: Kde je Jakub?

Dňa 15 - teho augusta, v stredu, zazvonila poštárka a podávala mi telegram. Stálo v ňom:

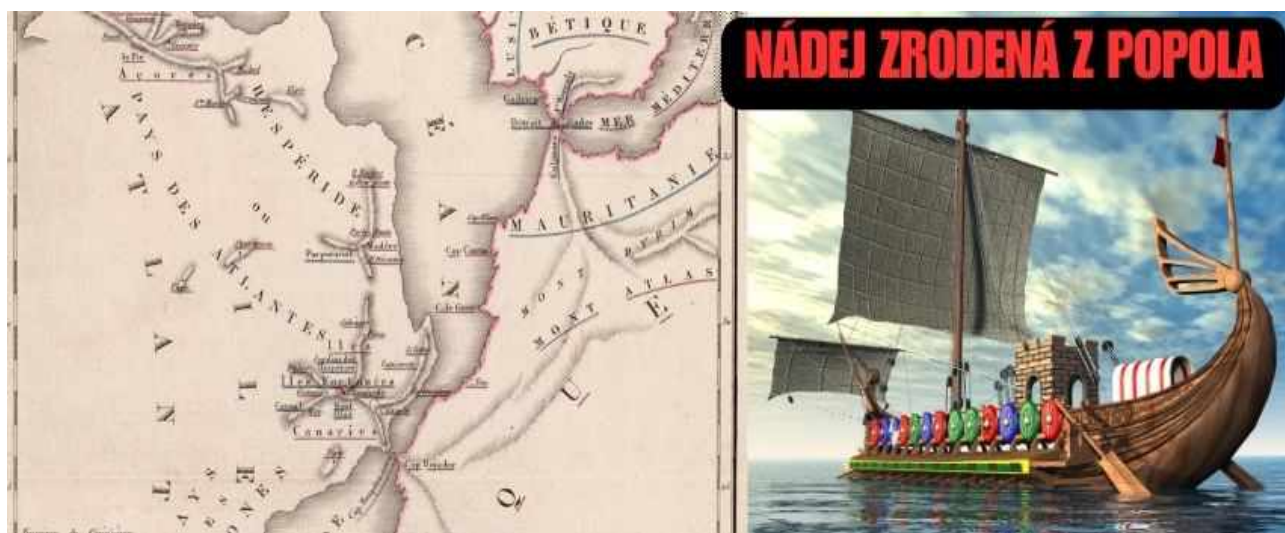
Konečne sme sa našli – Stop. Teta Rózka zavolala mojej mamine – Stop. V sobotu 18.teho augusta ma čakaj v dome starkých – Stop. Jakub Kováč, Brat.

Nadišiel môj očakávaný deň. Ani vo sne by ma napadlo, že po toľkých rokoch sa dozviem pravdu a nakoniec nezostanem na tomto svete sama, bez tej najbližšej rodiny.

Prišiel presne na poludnie – autobusom. Spolu s ním prišla i jeho manželka Marta a deti Michael s Majkou.

Rozprávali sme sa celé hodiny. Cítili sme sa nesmierne šťastne. On ma začal hľadať už keď mal osemnásť, no neúspešne. Mamina nechcela povedať pravdu a za akých okolností sa ku ním dostal. Bála sa, že o neho navždy príde. Poznala sa s mojou babinkou ešte zo základnej školy a bola jej nesmierne vďačná, že jej umožnila mať aspoň adoptované dieťa. Až teraz, keď sa všetky karty osudu odkryli, povolila a povedala celý príbeh. Babinka skutočne nemala na výber. Dedkovi venovala všetku energiu a aj mne. Nemala šancu sa starať i o novorodeniatko. Znova sme nazerali do kníh a z jej milovanej knihy – Anna zo zeleného domu, vypadol list. Posledná vôla. Síce mi nedokázala povedať počas života pravdu, ale v liste stálo všetko. Stojíme pri hrobe starkých a aj našich rodičov. Držíme sa v objatí a plačeme. Naše srdcia sú znova zaplnené láskou a už nás netrápi to, že ostali nejaké otázky nezodpovedané. Konečne sme spolu. Brat a sestra. Jakub a Mária. Od 18. toho augusta roku 1975 ubehlo tridsať rokov. Prestáhovali sme sa bližšie k Jakubovi a jeho rodine. Mám už takmer dospelé vnučky a vnukov. Jakub ide do dôchodku a spolu sme opravili dom starkých a znova kúpili dom našich rodičov. Dnes tam bývajú jeho deti a aj môj Janko s rodinou. Ďakujem tam hore za všetko a najmä krásny život.

Mária ♥

Niekedy sa pravda derie na svetlo sveta ako magma pod Vezuvom. Dlho je skrytá a naraz to všetko vypukne a zmení chod dejín. Pamätám si, ako mi starý otec rozprával o Atlantíde, o hrdinoch Grécka, či Egypta. Uprostred senzačných opisov a nádherných predstáv, sa však javil jeden otáznik. Je to pravda alebo sú to len báje mojich predkov?

Dnes sa píše rok 79 pred našim letopočtom a moje meno je Salvatore. Narodil som sa v Pompeii a celých mojich dvadsať rokov nepoznám nič iné, ako vlny a cesty po celom Tyrhenskom mori. Milujem náš záliv, či ostrovy ako sú Sicília alebo Elba. Viem, že kdesi v diaľke na západe sú Herkulové stĺpy a na východe Alexandria s množstvom úžasných zvitkov. Keď raz budem mať dosť skúseností, vyberiem sa tam. Leto zapadalo za obzor a extrémne teplá sa končili. My námorníci to máme akosi ľahšie, ako ľudia na pevnine. V Pompejách sa začali diať veľmi čudné veci. Pôda sa otriasala pod nohami obyvateľov a ľudia, ktorí bývali na úpätí nášho nádherného Vezuvu, si všimli, že niečo nie je v poriadku a videli na vrcholku kopca množstvo dymu. Nevedeli si to vysvetliť. Mali sme však v živej pamäti obrovské zemetrasenie, keď som mal asi 3 roky, teda v roku 62 pred našim letopočtom. Už vtedy zomreli mnohí ľudia. No o tom, že by VEZUV vzal osud nás všetkých, do vlastných skál, sa nikomu ani len nesnívalo. Viem, čo dokážu kopce, v ktorých sa hromadí magma. Veď okolo Etny je stále veľa erupcií, ale nič vážne sa dlho nestalo. My ľudia máme jednu zlú vlastnosť. Podceňujeme to, čo sa nám snaží príroda povedať. Stavíme domy až do nebies, aby sme boli bližšie Bohom a prestali sme aj vnímať varovanie zvierat. Doslova si nedokážeme pripustiť to, že v jednom momente môžeme prísť o všetko. Až na pár výnimok, si väčšina mojej rodiny a priateľov, postavila domy na úpätí Vezuvu. Hodiny odrátavali posledné hodiny ich života a ani ja som netušil, že môj život, aký ho poznám, končí. Presne 24. októbra roku 79 pred našim letopočtom som sa vracal zo Stromboli. Plavil som sa na veľkej lodi, ktorá pojme vari 100 ľudí. Už z veľkej diaľky sme to videli. Mraky, ktoré zahalili celý záliv a Pompeje sa doslova stratili. Môj priateľ Plínius neváhal a nariadil pomoc občanom na pobreží. Stále sme však nevedeli, čo presne sa stalo. Predierali sme sa loďkami, ktoré obyčajne boli len niekoľko stoviek metrov od pobrežia. Naša paluba bola plná akého si prachu a museli sme si chrániť tvár a aj iné časti tela, aby sme sa neudusili. Do prístavu sme dorazili za necelú hodinu a naša loď Crameia v rýchlom slede nabrala cez 200 ľudí a hneď sme vyrazili za záliv. Nevedeli sme však, či sa Bohovia nerozhodli zničiť všetko, čo sme dovtedy poznali. Pohľad na ľudí bol nesmierne ťažký. Ránhojič Alfonso robil čo mohol, ale na taký nával popálenín a bolesti nebol ani on pripravený. Keďže som bol čerstvo ženatý a čakali sme dieťa s mojou milovanou Nicolettou, mal som strach a vedel som, že je len pramalá šanca, že prežijú moji milovaní. Postupne som sa od očitých svedkov dozvedel, že VEZUV vybuchol ako najväčší hnev boha Vulcanu. Museli sme vykonať niečo strašné, keď sa to udialo. Cez silné mraky a prach nebolo takmer nič vidieť a azda po 50tich námorných míľach sme sa dostali mimo nebezpečenstva.

Na otvorenom mori sa húpalo azda tridsať veľkých lodí a stovky rybárskych lodičiek. Plinius ma oslovil, nech signalizujem kapitánom ostatných lodí, aby sme smerovali na najbližší súbor ostrovov Isole Ponziane. Mnoho lodí bolo preťažených a poškodených. Do prístavu sme dorazili tesne pred zotmením. V diaľke bolo neustále vidieť erupcie a až teraz sme si plne uvedomili, že Vezuv nám ukázal svoju silu. Na pláži sme sa začali rozprávať ako ďalej. Nikto si na nič podobné nepamätal, ale vedeli sme, že ľuďom tam už nie je pomoci. Plakali sme. Pár z nás malo za úlohu prerátať, koľko ľudí sa zachránilo. Podľa posledného sčítania obyvateľstva z roku 75 pred naším letopočtom, sa Pompeje a blízke obce vyznačovali veľkým počtom obyvateľov, a to cez 20 tisíc. Celkovo sa zachránilo cez 10 tisíc Pompejčanov. Netušili sme, čo sa stalo s ostatnými. Hľadal som svoju milovanú, ale nikde nebola. Pozeral som na tú katastrofu a vnímal som úplnú prázdnotu. Otec, matka, súrodenci, starí rodičia, priatelia, všetci ostali v tej skaze. Nebol však čas na smútok. Nemohol som len tak stáť a nerobiť nič. Okolo mňa boli tisíce ľudí s rovnakým osudom. Spolu s Pliniusom a asi desiatimi kapitánmi sme si sadli a hľadali sme možnosti ako ďalej. Jedna vec bola istá. Pompeje viac neexistujú a je otázka, či existuje RÍMSKA ríša, akú ju doposiaľ poznali. Ako sa hovorí: Koľko ľudí, toľko názorov... A to platilo aj pre túto chvíľu. Jedna strana sa chcela vrátiť a zachrániť to, čo sa dá.

Ďalší preferovali presídlenie niekde na Sardíniu a Sicíliu, ale vo mne začalo klíčiť semienko zvedavosti. Zrazu som vnímal môj život inak a otázka z detstva sa mi zjavila v duši, ako najjasnejšia freska Jupitera. Vedel som, že keď láva všetko zničila a zasypala popolom, tak daný kraj na dlho prestal existovať a aj ľudia v ňom. „Čo keby sme plávali za Herkulové stĺpy?“ Spýtal som sa prítomných. Zostalo ticho. Povedal som im, že kedysi mi starý otec rozprával o nádhernom mieste za Herkule stĺpmi. Plinius sa ku mne naklonil a riekol pred všetkými. „Atlantída je minulosťou, ale azda je čas nájsť nové miesto pre bezpečný život. Je možné, že to je to, čo od nás Bohovia chcú. Ísť ďalej a byť lepší.“

Vybrali sa tri veľké lode a zhromaždili všetkých. Ja som sa staral o zásoby, a preto som nevedel, kto s nami pôjde. Odhadovalo sa, že na západ sa vydá cez 500 ľudí. Lenže strach, ktorý sa vohnal do srdc tisícov, sa ukázal ako hlavný aspekt toho, že mimo Apeninský poloostrov sa túžilo dostať viac ako tisíc Pompejčanov. Pripravili sa ešte tri lode a za necelý mesiac, keď sa upokojila situácia. Informácie z pevniny zneli jasne. Všetko je zasypané a Vezuv doslova pochoval celé Pompeje. Brali to ako znamenie Bohov. Za celý ten čas som sa nezastavil. Nebol čas ani na smútok. Povinnosti a moja buldočia povaha ma tlačili do rozhodnutí, ktoré mali pomôcť všetkým. Nadišiel deň, kedy sa ľudia nalodili, a ak si správne pamätám, tak to bolo presne mesiac po tej nesmiernej katastrofe. Stále som nevedel, čo je s mojou rodinou, milovanou manželkou, no vnútorne som vedel, že aj tak by som to nezmenil. Bohovia mi určili cestu.

Plavba ku Herkulovým stĺpom bude trvať približne 20 dní a tam sa rozhodneme, či budeme pokračovať na sever, západ, či na juh. Deň za dňom sme s Pliniusom viedli dlhé debaty o tom, čo by sme mali robiť, ako začať. Hľadali sme cestu, ktorá by už nikdy nepohnevala Bohov. Ubíhal deň za dňom a postupne sme sa blížili poslednému bodu pred rozhodnutím. Kedysi sme práve my Rimania získali prístav Tanger a bola to taká brána do neznáma. Vďaka dobrým poveternostným podmienkam sme sa do Tangeru dostali presne za 18 dní. Teraz sme mali skutočné ťažké rozhovory. Kotvili sme v prístave, ktorý bol reálne posledný v našej ríši. Prešli sme aj Herkulovými stĺpmi a teraz sme nevedeli kam. Jedna časť túžila ísť na západ, cez oceán. Mnohých to ťahalo na sever ku Británii. Naša loď však bola názoru, že najlepšie je plávať na juh popri pobreží Afriky. A tak sa skutočne stalo, že sme sa rozdelili. Nabrali sme zásoby a spolu s nami sa rozhodla plávať loď kapitána Augusta, na ktorej bolo vari 150 ľudí. Spolu cez 400 ľudí smerovalo nevedno kam, ale s vierou v lepšie zajtrajšky. Cestovali sme výhradne len cez deň. V noci by bolo obtiažne manévrovať, a tak sme každých azda 100 kilometrov zakotvili na pobreží, ktoré bolo lemované pieskom a nesmiernou horúčavou. Plavili sme sa asi týždeň a presne po siedmych dňoch sa strhla nezvyčajná búrka na pobreží Afriky. Preto sme sa z bezpečnostných dôvodov vybrali viac do hĺbky oceánu.

Lanzarote

Aké bolo naše prekvapenie, keď vari po 15 tich námorných míľach sme sa ocitli pred jedným ostrovom. Keďže zátoka ostrova bola ideálna na zakotvenie, tak sme sa rozhodli si tu oddýchnuť a preskúmať celý ostrov. Len, čo sme vyšli na vrcholky, tak sme si uvedomili, že je to pustina. Nejak takto asi dnes vyzerá naše milované rodisko menom Pompeje. Nemali sme dôvod sa viac zdržiavať na úplne vyprahnutej pôde plnej lávy a sopečného popolu. Jedno, čo sme si všimli, bolo, že sme na juh až juhozápad vnímali vrcholky ďalších ostrovov a mali sme túžbu ich navštíviť. Prenocovali sme v zálive a skoro ráno sme vyplávali na juh k ďalšiemu ostrovu.

Fuerteventura

Rozdiel medzi prvým ostrovom je len v pár rozdieloch. Po dlhšom čase si ľudia vyšli na pobrežie a na plážach si doslova oddýchlili. Všade naokolo boli datľovníky. Keďže sme ostali o niečo dlhšie, tak sme sa rozhodli zmerať veľkosť ostrova a veľmi nás to prekvapilo. Dĺžka ostrova bola vyše 45 rímskych míľ a šírka 17 rímskych míľ. Problémom však je voda. Na počet ľudí, ktorí by sa tu ubytovali, je nedostatočná. Áno sú tu nejaké potoky a iné zdroje, ale na takú veľkosť to nevychádza. Doplnili sme zásoby a tentoraz sme sa vybrali na juhozápad.

Gran Canaria

Relax, ktorý sme prežili na predošlom ostrove bol nesmierne príjemný. Akosi sa aj náš život spomalil a začali sme viac precítiť dané prostredie. Akoby nám Bohovia šepkali: „Ste správne!“ Za ďalších pár námorných míľ sme sa ocitli na ostrove kruhového tvaru, ktorého hlavným dielom Bohov bol nádherný vrch. Výškou pripomínal Vezuv. Práve v momente, keď sme sa vylodili, tak začalo pršať, ale čo je zvláštne, tak najviac pršalo na severe ostrova. Celkovo bola klíma ostrova taká, ako keby sa v celom kruhu stretli snehové búrky z Álp, cez suchá Sicílie až po šialené búrky Calabrie. No život na tomto ostrove bol viac ako možný. Odhadom mohol mať do obvodu 34 rímskych míľ. A práve na tomto ostrove sme našli najviac pôvodných obyvateľov. Pripomínali potomkov arabov a ako sme sa dozvedeli, tak sa nazývajú Guanches. Zaujalo ma aj to, že čím ďalej bola Afrika, tým lepšie podmienky na život na jednotlivých ostrovoch, boli. Od nových priateľov sme sa dozvedeli, že sú ešte štyri väčšie ostrovy a aj tam sú ich kmene.

Tenerife

Na odporúčanie domácich sme vyplávali na vedľajší ostrov, ktorý bol vzdialený 28 rímskych míľ smerom na západ. Už z veľkej diaľky sa týčila do výšky nádherná sopka a ako som už aj ja vedel, tak mala názov Tide – Pekelná hora. Čo bolo na tom zvláštne, je, že celý ostrov bol plný života a dobrých ľudí. Práve tu sme sa rozhodli zostať. Vybrali sme si severnú časť. Práve táto hora úplne pripomínala sicílsku Etnu. Vrchol kopca bol zahalený do snehu, tak ako Etna. Tento ostrov sme si proste zamilovali. V momente, keď som cítil, že som naplnil túžbu Bohov, sa stal zázrak, o ktorý som ani tam hore, neprosil. Keďže som sa celý čas venoval hľadaniu cesty a nevedel som, kto všetko na lode nastúpil, tak som ani len netušil, že na palube poslednej lode Chimera bola aj moja rodina s Nicolettou. Ako sa zachránili? Úprimne som aj zabudol na to, čo som im pri mojom odchode na obchodnícku cestu, povedal. Varoval som ich a vypovedal som im to, čo som vnútorne cítil.

Poradil som im to, aby sa vzdialili z Pompejí a boli pripravení na to najhoršie. Keďže som bol preč niekoľko týždňov, tak som na to aj zabudol. To je taká moja zlá ľudská vlastnosť. Zabúdam viac ako ostatní, Ved' aj preto som si začal všetko zapisovať. No a keď sa vrátim ku môjmu zázraku, tak skutočne sa zachránila celá moja rodina a moja milovaná žena porodila úplne prvé dieťa na isole di felicità (ostrovoch šťastia), a keďže to bola dcéra, tak sme jej vybrali meno Canaria.

Verím, že Jupiter je dnes rovnako šťastný.